

Milica Rakić

Objektivno (vreme) i subjektivno(vreme)

Javno i Privatno

Svet(ski trendovi) i Kuća, Dom(aće vaspitanje)

Razvoj, Napredovanje, Savladavanje i Produblivanje mesta, lščekivanje, čekanje

Tok i Serija

Linearno (vreme) i Ciklično (vreme)

Upotreba (vremena) i Ispunjavanje (vremena)

Gubljenje intervala i Brojanje, Navršavanje

Kolaž medijskih slika — digitalni print i Vez — ispisivanje pulsa u ručni rad

Izložba legitimije — čini vidljivom jednu situaciju koja je naizgled neatraktivna za zastupanje, ali koja je dragocena, jer je osvešćenje za postojanje perifernih, kolateralnih procesa i stanja onom globalnom, makrotoku. Ovi uzredni procesi su za opisivanje našeg stanja, ovde—sada barem jednako onoliko relevantni kao svest o glavnom toku.

U prostoru galerije kao u prostoru—maketi svesti kohabitiraju (bez pravog objedinjujućeg nad—principa) dva sveta:

ONAJ stalne izposredovanosti, dvadesetčetvoročasovnih vesti, izbornih kampanja, ratova, politike i biopolitike, reklama, generisanja i potrošnje potreba... Onaj mnogostrukosti, simultanosti, haotičnosti, heteroglosija "Novog Vavilona" — svet pre Džojsovog Uliksa nego Homerovog Odiseja. Onaj u koji je pojedinac uronjen (bez prilike za distancu, odmak) i kojim je nošen kao maticom. U kojem nova kriza i senzacija istiskuje jučerašnju u svojoj kričavoju konkurentnosti. Onaj svet šizofrene smene simboličkih identiteta — modela dirigovan tempom tržišta.

ONAJ usidren u uvek—jedinstvenosti, uvek — akutnosti subjektivne pozicije. Onaj konkavnog—zakrivljenog vreme—prostora. U relativističkom koordinatnom sistemu subjektivne logike i hijerarhije po bitnosti. Onaj beležen kamerom koja ne može da istupi u poziciju svevidećeg naratora, već koja vidi svet isključivo kroz svest aktera — u prvom licu — koja se prečesto gubi u bezobalnom moru beznačajnih detalja i banalnosti. Vreme kao egzistencijalistička tautologija—merenje životnih funkcija koje postaje jedino realizovanje života—opipavanje sopstvenog pulsa i njegovo beleženje u realnom vremenu — 1:1. Onaj svet beskrajnog ponavljanja — rituala svakodnevice, meseci, godina i hronične želje kao konstante bez dinamike. Lično vreme kao fiksacija u mestu traume, čini da se vremenu koje prolazi — objektivnom vremenu—ne može pripisati nikakva druga osobina sem samog trajanja—imenovanog i tako ispunjenog brojanjem.

Dragana Mladenović

RASPAD SISTEMA

Multidisciplinarni projekat "Raspad sistema" nastao je u saradnji vizuelnih umetnica Milice Rakić, Šejme Prodanović i pesnikinje Dragane Mladenović. Tri autorke istražuju sopstvene individualitete kroz problematiku savremene kulture. Tekstove Dragane Mladenović i likovne radove Šejme Prodanović i Milice Rakić povezuje poetsko i likovno prikazivanje svakodnevice, te prenošenje predmeta za svakodnevnu upotrebu (ambalaža četkice za zube, dokumenta) i "nepoetskih" motiva u sferu umetničkog. U ovom projektu raspad nije shaćen kao destrukcija već kao dekonstrukcija. Ništa iz polja dejstva diskursa se ne odbacuje, ali to što se prikazuje, prikazuje se kao rastavljeno, kolažirano, montirano i otvoreno za promene.

EMOCIJE NA SEZONKOM SNIŽENJU

U projektu "Raspad sistema" Dragana Mladenović razvija sopstveni pesnički program, započet u prethodnoj zbirci, "Nema u tome nimalo poezije". Ideja o zasićenosti čitalačke publike poezijom "miljkovićevskog" tipa, te neophodnom "prizemljivanju" pesama i zameni izakanih metafora "svakodnevnim", životnim motivima, u potpunosti je našla svoju realizaciju u "Raspadu sistema". Pored sadržaja i tematike, tim promenama je podvrgnuta forma pesama, kao i jezik koji su prilagođen savremenom čitaocu. Raspad i dekonstrukcija se ogledaju u tumačenju postojanja ovde i sada, ali se proširuju i na unutrašnji, emotivno—duhovni svet svakog pojedinca. Emocije su u njenim pesmama na sezonskom sniženju, a ono što tvori nečiji realni život pretače se u "Nekakve fragmente".

UMETNIČKO PUTOVANJE SA CRVENIM PASOŠEM

Milica Rakić izlaže fotografije kolaža koje čine stranice starog pasoša SFRJ u kombinaciji s različitim materijalima (guma, vosak itd). Vizuelna igra se postiže preplitanjem teksture papira, pečata viza i prirodnih materijala. Ona prepoznaje sim-

Šejma Prodanović

bolički proces koji se ostvarivao kroz ovaj dokument kao konstrukt identiteta. Intervencijama na njemu, ona menja smisao i pravi umetničko delo. Svojim radovima autorka upućuje na stav da događaji i ličnosti iz prošlosti nemaju vrednost po sebi, već da se ona determinišu i konstituišu unutar semiotičke mreže u koju se ti događaji i ličnosti smeštaju.

STVARNOST U PROVIDNOJ KUTIJI

U radu Šejme Prodanović izražena je ideja recikliranja korišćenjem upotrebljene ambalaže i papira. Plastične kutije četkica za zube ona oblikuje na poseban, lucidan način, praveći slike koje svojom formom, bojom i materijalom ostavljaju utisak privlačne, atraktivne i prijemčive vizuelnosti. Ovakva neformalna i neozbiljna spoljašnjost ima funkciju maske iza koje se kriju drugačiji, često neočekivani sadržaji. U providnom pakovanju delovi stvarnosti se semlpuju u nove celine, praveći igru asocijacija. Stvaraju se vizuelne metafore koje su otvorene za mnogostruka tumačenja. Iza šablona u koji se uklapamo i gde smo svi isti, sakrivene su naše različitosti.

SARADNJA POČINJE NA "S"

Sasvim slučajno, jedne subotnje večeri, dve umetnice i jedna pesnikinja došle su do fantastičnog saznanja — da se njihove likovno—literarne poetike savršeno poklapaju. Magična reč koja ih je

povezivala je svakodnevica. Dok je Milica Rakić iz „raspadnute“ srpske svakodnevice "otimala" dokumenta, Šejma Prodanović je kolaže pravila od predmeta spremnih za reciklažu, a Dragana Mladenović beležila rečenice i utiske pokupljene na ulici, u prolazu. Bespotrebni predmeti i usputne reči i emocije dobili su potpuno novo značenje prilikom umetničkog sagledavanja i oblikovanja. Njihov zaključak je bio da govore istim jezikom i da šareni svet posmatraju slično.

Budući da je Dragana do te subotnje večeri tragala za izdavačem, a Šejma i Milica gajile ideju da otvaranje izložbe ne mora da znači njen početak i kraj, rešenje se nametnulo samo po sebi. Ideja o knjizi, art book-u, iliti poetskom katalogu nije nastala iz težnje da po svaku cenu budu originalne, nego s mišlju da je krajnje vreme da se srpskoj javnosti ponudi zanimljiv spoj dvaju umetnosti. Naravno,

treba imati u vidu zabrinjavajuće opadanje interesovanja za poeziju, jer su ovdašnji pesnici ugušili ponavljajući već ispevanu poeziju. To je u javnosti stvorilo klimu "poeziju niko ne čita", u knjižarama "zbirke poezije niko ne kupuje", a kod uglednijih izdavača "ne isplati se objavljivati poeziju koju niko ne kupuje i ne čita", a poezija ima svoj put. Knjigom "Raspad sistema" umetnice nastupaju samostalno, bez izdavača, kako bi pokazale da se do publike ipak može doći i drugim putem.

Šejmini i Miličini radovi, protkani stihovima, dobili su novo značenje, a Draganine pesme, u novoj umetničkoj sredini, idealnu artikulaciju.

Sagledavši mesto i vreme u kojem žive, kao i tematiku koja ih zaokuplja, bez dvoumljenja su našle naziv za projekat. Sve ostalo išlo je svojim tokom. Jednostavno kao s.